

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede opoldne. — Nezaprtje reklamacije so poštne proste.

† Josip Žičkar.

Za večno je zatusnil trudne oči. Njegov duh je bil še čil, njegovo srce polno veselja do dela, a telo njegovo je uničila tihotapska, neozdravljiva bolezna. Dne 2. oktobra smo ga položili na Vidmu k večnemu počitku. Solze žalosti so nam stale v očeh, ko je izginila krsta s preblagim možem v hladni grob . . .

Blag je bil, plemenit je bil. Niti v svoji stanovski službi niti v svojih javnih službah ni iskal sebe, ampak vedno le korist in čast svojega ljudstva, svojega naroda. „Časti ni iskal, a veselil se je, če jo je dobil njegov rojak.“ Za čast svojega ožjega okraja žrtval je še zadnje dni svojega življenja. Omejeni in nesposobni ljudje so zakrivili, da so se rojaki pokojnikovi krivično razglasili kot roparji. Nemški listi so imeli cele članke o „videmskih roparjih“. Da pokaže celi javnosti, kako vnebovijoča krivica se je zgodila njejovim ljudem, kako se je z neverjetno malomarnostjo spravilo veliko ljudi ob čast in pogalo v velike stroške in škode, da svojim poštenim in vrlim Videmčanom zopet pribori pred svetom častno in neomadeževano ime nazaj, šel je, že smrtno bolan, na Dunaj. In pri teh korakih, ko je hotel izkazati zopet ljubezen svojemu milemu ljudstvu, zadela ga je smrt . . .

Žičkar je ljubil slovensko ljudstvo kakor malokdo. Veselil se je na njegovem napredku, a žaloval je z narodom, kadarkoli in kjerkoli ga je zadela nesreča. In ni samo žaloval, ampak hitel je tudi povsod hitro na pomoč. Težko bo najti na Spod. Štajerskem kraju, kateri bi v slučaju kake nesreče ne poiskal pokojnega

Žičkarja posredovalcem za nujno pomoč. Vse poti je tako rad storil, pisal je z neutrudnostjo na vse kraje, kamor je bilo treba, samo da je res kaj mogel storiti za svoje volilce. Velik prijatelj kmetskega stanu, marljiv njegov zavornik je umrl z Žičkarjem.

Kmetsko ljudstvo spodnještajersko žaluje tudi odkritosrčno ob njegovem grobu, želi njegovi duši večnega pokoja, a ime Žičkar bo ostalo med slovenskimi kmeti nepozabljeno!

Slovenskim abiturijentom!

Velike počitnice so pri kraju. Nihče ni med tem časom toliko premišljeval o samem sebi in svoji bodočnosti kakor slovenski dijak — abiturijent. Odprta mu je pot v širni svet, — v velika mesta, na razna vseučilišča. Odprta mu je pa tudi pot v različna slovenska akademična društva. Treba se mu je odločiti, h kateri struji se bode priklopil, v katero društvo bode vstopil, da bode tem boljše izpopolnil svoje moči ter se tako dobro vzgojil in usposobil za poznejše uspešno delovanje v korist in blagor slovenskega naroda.

Vsek vč in čuti, da nas potrebe časa silijo k posvetovanju, k združevanju, k organizaciji v društvih. Zato se tudi „Zarja“, društvo slovak. kat. akademikov v Gradcu obrača ob začetku novega tečaja z oklicem na vse slovenske abiturijente, da bi se pridružili njeni mladi, a krepki in zdravi organizaciji.

Slov. kat. akad. društvo „Zarja“ zbira v svojem društvu one resne mlade akademike, ki hočejo delati in se ravnati po našem geslu: Na delo krščansko za slovenski narod in njega blagostanje. To je naše geslo in to nas združuje in bodri k skupnemu, resnemu, vztrajnemu delu.

Zadnje leto društva „Zarja“ je bilo doba dela in doba inicijative. „Zarja“ je plodonosno delovala v vzgojevanju članov samih, a svojo pozornost in delovanje je obrnila tudi na slovensko ljudstvo. Zlasti pa je „Zarja“ zastavila vse svoje mlade, a krepke in čile moči, da pred vsem graškemu zapuščenemu slovenskemu delavstvu pripomore do večje, boljše izobrazbe v slovenskem jeziku in dubu.

Svoje delovanje je osredotočila „Zarja“ v kršč. socijalnem delavskem društvu „Domovina“ v Gradcu.

Toda zadnje leto ni bilo samo doba dela, ampak tudi doba boja in inicijative. In ta boj je bil sreča in ponos za nas. Okrepil je naše moči, poživil naše lepe ideje ter nas prisilil k skupnemu, napornemu delu in nastopu na vseh poljih. Stali smo trdno, delali smo vztrajno, ne zmeneč se za napade in sovrašča, zavisti in zlobnosti naših mnogobrojnih nasprotnikov. Počasi sicer raste naše število, a radi tega so te male vrste tem čilejše, tem zavednejše in hrabrejše. Zagotovljena nam je bodočnost in kakor naši nasprotniki samo vernjejo v bodočnost slovenskega naroda, tako smo mi uverjeni in trdno prepričani, da je bodočnost in sreča slov. naroda v naši organizaciji.

„Zarja“ je trdna postojanka sredi slovenskega dijaštva in celega slovenstva v nemškem Gradcu. Neustrašeno se bori za pravice slovenskega dijaštva na graškem vseučilišču in neustrašeno zastopa interes celokupnega slovenstva v Gradcu. Priborila in zadobila si je ugled in spoštovanje pri vseh sloven. akad. društvih kakor tudi pri vseh slojih sloven. občinstva v Gradcu.

Pa ne samo v Gradcu uživajo „Zarjani“ odkrite, velike simpatije, ampak „Zarja“ je priljubljena danes pri vseh najboljših slojih

LISTEK.

Številka 79.

(Slika. Iz hrvatskega prevel I. V. Starogorski.)

(Konec.)

Ona pohiti k oknu in o — — ! Tu beži gospod Fran, kar more, brez klobuka in rokavic, mahaje s šopkom, katerega drži v roki. A za njim dirja cela truma dečadi, kriče na vse mogoče načine:

„Živio ženin!“

Osupli se podajo gostje zopet v hišo, a gospod Naranič za njimi. Še jeden skok na pločnik in, kaj bomo tajili, zaročnik pada, kakor je dolg in širok po ulici na trebuh! Prokleta nesreča, neki vražji pes je skočil od strahu pred krikom mu pod noge. In gospod zaročnik je tako svojo krasoto zrušil v blato!

„Tu leži junak!“ začne psovati osramočeni zaročnik in se s težo vzdigne, obkrožen od kričeče dece.

Hitro obriše z žepnim robcem vse madeže z obleke in pohiti k Tereziji!

Vsi so bili v zadregi, ko je stopil v sobo. In glej! S hladnim, prezirljivim pogledom ga pomeri Terezija in reče ponosno svoji materi:

„Reci gospodu Naraniču, da nočem biti nikdar njegova žena!“

Zastonj so bili vsi izgovori in prošnje nesrečnega Frana, zastonj vsa prigovarjanja drugih. Kaj Terezija reče, ne ovrže!

Zalostnega in krvavečega srca odide gospod Fran in še med vratmi pogleda na Terezijo, s pogledom, ki bi moral omehčati kamen, ali ona ostane hladna in neizprosna. Tužno ostavi hišo.

Zunaj pred vratmi je stala še kočija. Kojo opazi, se spremeni njegova žalost v jezo, katere gospod Franjo ni mogel več premagati. Skoči h kočijažu ter ga začne psovati!

„Vi gluhi osel, vi ste krivi vse moje nesreče! Da mi ne pridete nikdar več pred oči!“ Stari kočijaž je mahal neprestano z glavo. Najprej jo je tresel gospod Naranič, a čudno, pozneje se je pa tresla sama. Naposled je bilo to stari številki preveč, in besno je pognal konje. Gospod Naranič pa je šel v neko bližnjo gostilno in do noči se ni več pokazal.

Slab up, katerega jo gojil v mislih, da se Terezija pomiri, mu zgne popolnoma, ko čita za nekaj tednov v časnikih, da se je poročila njegova izgubljena zaročenka z nekim sprevodnikom po imenu Emanuel Haranič.

„Ah, vse je propalo!“ je vzdihnil gospod Naranič, prečitavši to naznanilo in solza srčne bolesti mu je zdrknila na papir.

Od tega dne je bil gospod Emanuel Ha-

rinič, katerega gospod Naranič ni osebno poznal, po njegovih mislih najsrečnejši človek.

* * *

Leta so pretekla, rana zavrženega zaročnika se je zacelila, a vendor je še z bolestnim srcem misil na Terezijo. Ostal je samec, ker ga odslej nobena ne bi mogla osrečiti. Dokaz tega, da še je vedno žaloval za izgubljeno srečo, ni nikdar hotel rabiti nesrečno številko 79, ampak se vozil z drugimi kočijaži. Vsakokrat, ko je srečal številko 79, je gledal na drugo stran.

Svoje stanovanje je obdržal, dokler ga konečno popravljanje hiše ne prisili, da se izseli. Priporočili so mu lepo stanovanje v Lipovi ulici. On gre tja in ker se mu stanovanje dopade, sklenejo takoj pogodbo. Soba je bila v drugem nadstropju.

Ko se je vračal in ravno prišel iz drugega nadstropja v prvega, zasliši nejasne glasove iz jedne sobe. On sicer ni bil radoveden, ali nek notranji glas mu ni dal miru. In kaj je vse slišal?

„Slišite, gospod zet“, de neki tanki glas, „moja hčerka tega ne trpi, da ji vi zakadite vse zastore.“

„Kje pa naj torej pušim?“ odvrne globoki glas, „doma ne, v uradu ne smem, a če odidem, zopet ni prav.“

celega sloven. naroda, ne le v sredini Slovenije — na Kranjskem, ampak tudi v obmejnih sloven. deželah, kakor na Štajerskem, Koroškem in Primorskem. In ravno to nam je zanesljiv in dober porok, da bode postala vez med nami in našim narodom vedno večja, tesnejša in prisrčnejša.

Zato smo prepričani, da bode „Zarja“ vedno dobivala tudi dosti naraščaja, mladih močij iz srednjih šol, saj zdrav narod bude vedno imel zdravih, resnih sinov, ki bodo krepko in neustrašeno in s prepričanjem branili naša načela in delovali v smislu teh načel. Kakor se je naše dobro sloven. ljudstvo odločno obrnilo od liberalnega razumništva, ker v njem ni našlo rešitve in zaželjene utehe, tako si želi pravega, značajnega, za narodne potrebe in njega blagor res vnetega razumništva, ki bi bilo z njim eno po mišljenju, po veri in po težnjah.

In take narodne, značajne, versko prepričane može, ki bodo res imeli nesebično srce, ki bodo navdušeni za blagor in srečo slovenskega naroda, take može značaje hočemo mi vzgojiti v svojem društvu. — Ti možje naj vodijo potem slovenski rod do boljše sreče, do boljših usod.

To je naš program, to so naši načrti in nameni, in po tem programu se bomo ravnali vedno in vsepozodi. In tega programa tudi mi nikomur ne prikrivamo, ampak jasno, očito in določno ga izpovedujemo povsod.

Mi ne nudimo našim novim članom niti „polnih pesti suhega zlata, niti osebnih udobnosti“ za njih prepričanje, — kakor zahrbitno in namenoma — vedoma pravijo naši nasprotiniki, — pač pa jim nudimo v sprejemni pozdrav krščansko, pravo bratsko ljubezen, ki vse pretrpi in vse premaga in ne pozna ne jeze in ne sovraštva.

Le krščanska ljubezen, prava, bratska složnost in edinost nas veže in druži in pomnožuje naše vrste.

V našem društvu se zbira akademična mladina, ki je resna in se odlikuje s pravim pozitivnim delom, ne pa samo z modernimi brezpomembnimi frazami.

Le pridite z veseljem in s svetim, mladenskim navdušenjem, s čistimi nameni, z jasnimi nazori ter lepimi, vzvišenimi ideali k nam, v naše društvo in bodite prepričani, da Vam ne bode nikdar žal, da ste bili udje našega društva ter se vzgojevali in navduševali v našem društvu za sveto narodno stvar.

Zato vas vabimo najuljudneje, da pristopite v najobilnejšem številu v mledo, a krepko, čilo in žilavo društvo „Zarja“ ter pomnožite naše hrabre čete in bodite trdno prepričani, da boste

„Vam sploh ni treba pušiti“, reče zopet tanki glas. „Vi imate ženo in otroke, pa denarje lahko koristneje uporabite, a ne za tobak in pipe. Ko bi znala, da ste tako strasten kadilec, nikdar bi vam ne dala svoje hčerke.“

„Oh, kaka sreča bi bila to za mene!“ vzdih globoki glas.

„Tako govorite o vaši ženi?“ reče ženski glas. „O, mi nesrečne žene, udati se vam moramo, ali tega ne strpim dalje, oditi hočem“, začne se zvijati sopran.

„Če hočete, kar lahko danes“, pomrma bas, „a sedaj grem jaz, ker takega življenja ne morem več prenašati.“ In odide iz sobe.

„Vrlo ljubezniha starca! A njen glas se mi zdi znan, moral sem ga že nekje slišati!“ reče sam pri sebi gospod Naranič in hoče oditi. V tem se sliši nov prepir in dva ženska glasova.

„Vi neotesana goska, samo žrli bi cel dan“, je pel en sopran, „vi nevredna stvar, prava sreča, če odidete od mene!“

„Prav pravite, milostljiva, ker kdor zdrži pri vas, mora imeti dober želodec. Take ženske ni najti nikjer. Meni je žal samo ubogih otrok“, odvrne drugi glas.

„Jezik za zobe, vi prostakinja! Idite, ali vam potarem metle na hrbtu“, vrišči zopet prvi glas.

„Z Bogom, pri vas ne ostanem!“

sprejeti bolj prisrčno, bolj demokratično in ljubezniho kakor v kateremkoli drugem društvu!

Za odbor „Zarje“:
phil. Valent Rožič,
t. č. predsednik;
jur. Josip Podobnik,
t. č. tajnik;
(Gradec, Leechgasse 30.)

Slovenski abiturijentje!

Težka je borba večine slovenskega dijašta na vsečilišču za trdi kruh, ki ga je s solzami; a še težji je boj, ki ga bije za ideale, katere mu preti iztrgati vsakdanjost. V tem boju naj ga podpira akademično društvo.

Troje akademičnih društev vas vabi v svojo sredo. Liberalcem in radikalcem je narodnost vse, vsi so proti veri: liberalci odkrito in možato, radikalci neodkrito. Katoliško narodno dijaštvu se dejansko zaveda svoje slovenske narodnosti; prošinjeno narodnega duha se tudi zaveda, da je katoliško svetovno prepričanje najdražji zaklad, ki nam ga je izročila slovenska mati. Ta dva bisera ohraniti v nas nepokvarjena je zadača sloven. katol. akademičnih društev: „Zarje“ v Gradeu in „Danice“ na Dunaju, ki zove s tem v svojo sredo vse, ki se še niso odtujiли svetovnemu nazoru svojih dedov.

S tema idejama je dano naše stališče tudi v demokratičnem oziru. Društvo navaja člane k neumornemu delu za kulturni prospeh vseh slojev naroda.

Mi javno zastopamo načelo, da sta vera v Boga in veda sestri. Kajti Bog je resnica, cilj vsake vede, vsakega spoznanja je resnica, torej si vera in veda ne moreta nasprotovati.

Vedno smo pripravljeni skupno delovati z nasprotniki naših nazorov v narodnih in stanovskih vprašanjih. Ako se zlorabi naše ravnanje, idemo preko njih po začrtani poti.

Ne sodite nas po izjavah naših nasprotnikov. Pridite in poglejte ter sodite društvo po tem, kar je v njem stalnega, to je program.

Naš temelj je trden, naš program jasen; zato nas ne straši delo in trud, ki nas dovede do zmage.

Z Bogom za narod!

Za odbor „Danice“:

stud. phil. Mirko Božič,
t. č. podpredsednik.

stud. exp. akad. France Miklavčič,
t. č. blagajnik.

Dopisi.

Sv. Anton v Slovenskih goricah. (Veteransko društvo.) Pri nas se snuje sedaj veteransko društvo. Pripravljalni odbor, kateremu predseduje naš vrli rojak g. stotnik Vekoslav Serneč, ki je sedaj na dopustu in biva na svojem posestvu pri nas, je že vse storil, da se kmalu ustanovi. Namerava se pa tudi uvesti slovensko poveljevanje, kar bi delalo nam Šentantončanom posebno čast, ker bi nam dalo spričevalo, da smo zvesti Avstriji, pa tudi navdušeni Slovenci. Seveda vsem to ni po volji. Ko sem bil zadnjo nedeljo slučajno v gostilni pri fari, slišal sem, da se temu grozno upirajo nekateri „znani“ ljudje. Toda to jim ne bo nič pomagalo. Sv. Anton je narodna občina in povsod bo pokazala svoje narodno lice in narodno navdušenost. Mi le kličemo: Kmetje, držite se svojega jezika trdno in odločno in ne dajte se begati nekaterim dolgojezičnim meštarjem.

Sv. Trojica v Halozah. Minulo je leto, odkar smo imeli priliko spoznavati nasprotnike, „Stajerčeve“ pristaše, ki so si na vse moči prizadevali, da bi nas pregovorili za njihovega kandidata. Seveda se jim je posrečilo tu pa tam dobiti koga na njihovo stran in to po nevednosti marsikaterega človeka. Pa kar jim je v splošnem izpodletelo, nameravajo baje v prihodnjem poporaviti. Pravijo nam, le sezite po „Stajercu“ in pridno ga čitajte, podučil bo vas v vsem, česar rabite kmeti! Seveda ti hinavski ljudje so večinoma meščani, ki zahajajo semkaj na svoja posestva. Ali mi jim povemo odločno, da smo spoznali, kaj namavajo z nami. Trpimo že itak dovolj radi njih, in sedaj bi nas radi preustvarili v prave sužnje? Ali mi se ne udamo! Hočemo se zdjediniti, se med seboj poučevati, kako se nam je braniti, da nas ne ulovijo naši nasprotniki, postavimo se v bran! Čitajmo pridno naše časopise, kakor „Slov. Gospodar“ in „Naš Dom“, „Kmetovalca“, posebno v zimskih večerih, ko imamo dovolj časa. To nam bode v koristen poduk in prijetno samozabavo. „Stajerca“ pa zavrnimo, če ga nam kdo ponuja; naj ga čitajo nemčurški kramarji sami. Omeniti moramo tudi, da služuje v naši občini nekaj orožnikov, ki imenitno trobijo v nemčurski rog, tem pa svetujoemo, naj raje redno in zvesto opravljam svojo službo, kadar so za to odpolani. Ali nič ne vidijo in slišijo, kako se vrše nevarni napadi na mirne in poštene popotnike?

Več faranov.

Sv. Jurij ob južni železnici. (Nekaj o naših posilinencih, kate-

Preseljevanje narodov iz obljudljene dežele!“ reče gospod Naranič. „Ali oni glas se mi zdi še bolj znan od prejšnjega. Prepričati se moram vsekakor, kdo so ti ljudje!“

Ko stopi par korakov k vratom, zapazi, da so kuhinjska vrata odprta.

Gospod Naranič je stopil nehote korak nazaj, toliko nereda, smrada in nesnage je videl. Na tleh je sedelo dvoje otrok, nepočesanih in neumitih, v zanemarjeni srajci, akoravno je že bilo poldne. Ko je gledal to neločno sliko, pride v kuhinjo žena, istotako nepočesana in v umazani jutranji halji. Ona pogleda nekoliko na hodnik samo za hip in nato zaloputne vrata.

Gospod Naranič se zgrabi za glavo kakor zblaznel.

„Ali ni to umazano lice podobno njegovi nekdanji Tereziji?“

Mora se prepričati. Stopi k vratom in prečita na vizitnici: „Emanuel Harinič, sprevidnik.“

Kako mu je sedaj bilo pri sreči, ni sam znan. Ali vzdih olajšanja se mu je izvil iz prsi. Nakrat začne bežati iz hiše in za tem po ulicah, kot bi ga podila gospa Terezija s svojo ljubezniho mamico z metlo v roki.

„Nikdar več ne sme stopiti moja noge v to hišo. Hvala za take sosedje. O, ubogi Harinič“, je razmišljal na svojem begu.

In tako pride do kočijažev.

„Izvolite gospod“, so mu klicali kočijaži, ali on jih še ne pogleda, ampak gre kar navrstov k številki 79. Stari kočijaž je stal kraj svojih konj in pušil. Ko pa opazi gospoda Naraniča, mu jecno obrne hrbet. Ali glej čuda! Gospod Naranič stopi k njemu in mu reče: „Odpeljite me v gostilno k „levu“, in dal mu je trojno voznilo. Stari ga sumljivo pogleda, a vendar ga odpelje k „levu“.

Na največje čudo starega kočijaža odda gospod Naranič kočijo in konje slugi, da jih čuva, kočijažu pa reče: „Sedaj pojdeš notri. Danes lahko ješ in pješ kolikor hočeš!“

Kočijaž ni mogel verjeti svojim ušesom in začudeno je gledal svojega gostitelja. Ta pa ga prime za roko in odvede v gostilno.

Še nikdar ni kočijaž številke 79 toliko in tako dobro jedel in pil, kakor ta dan v gostilni pri „levu“ na račun gospoda Naraniča.

Ko je bil gotov, se ne more premagati, da ne vpraša svojega darežljivega gostitelja: „Kako to, gospod Naranič, da me vi danes tako izborno gostite, a pred par leti ste me psovali?“

„Veš, dragi moj“, odvrne gospod Naranič, „to je tako. Takrat v Kolodvorski ulici sem mislil, da si me ti spravil v nesrečo, ker me je Terezija ostavila. A danes sem spoznal, da

rim je že greben z rastel). Kako lepo hvaležna se kaže nemška Scherschekova rodbina proti Slovencem, kateri so nji celo premoženje skupaj nanosili, kaže slediči slučaj: Na dan glavne skupščine družbe sv. Cirila in Metoda je bil ves trg v narodnih zastavah razun hiše trgovca Schescherko. Predrnost tega trgovca je bila celo tolika, da so klicali iz njegove hiše zvečer na mimoidoče slovenske goste: „Pereat narou!“ „Pereat Slovenci!“ S tem je hotel bržkone povedati, da on od Slovencev, katere zaničuje, nemara, da bi nosili svoj denar v njegovo prodajalno. Je že dobro. Pisec teh vrst je sklenil, da ne prestopi več praga njegove prodajalne, ampak bo šel vedno v Kavčičeve, katera rodbina je že mnogo, mnogo storila za slovenski narod v vsakem oziru, kar je tudi многim znano. Ljudstvo premalo zahaja v to trgovino. Kavčič namreč nima navade, da bi vsako ženo, katera nese kaj prodajat ali kupovat, pristregel. Narodna trgovina Kavčičeva hoče namreč na dobrojen način kupčevati. Vsi šentjurski narodni buditelji bi morali zagnati več agitacije za procvit narodne trgovine. Dalje imamo slovenske trgovine „Zadruga“ in F. Kartin. K tem zahajmo! Na svojem magacinu se drzne imeti Schescherko nemški napis. Pred par dnevi je nekdo ta napis zamazal z blatom. Hitro se je vpeljala preiskava zoper krivca. In glej! Kar na mah sta bila na sumu dva narodna mladenci. Sedaj pa je dokazano, da je to storil posilinemški fant, katerega cela občina pozna kot „Heil und Sieg“ kričača. In ta narodni odpadnik si drzne obdolžiti narodne mladenečke takega čina, medtem ko je bil ta človek najbrž podkupljen od nemčurjev, da bi potem lahko nemčurji obdolžili Slovence tega čina. In ta človek, ki vsaki dan jeclja po Št. Juriju svoj „Heil und Sieg“ trdi, da živi od Nemcev. Sedaj je pa vprašanje, na kakšen način? Stvar je takšna: Gornještajerski kravji barantači so prišli par let zmiraj v Št. Jurij krave kupovat, in ta šentjurski Nemec je njim bil za mešetarja, a to je bilo kmalu pri koncu. Kravji barantači ne marajo več tega „Heil und Sieg“ kričača za mešetarja. Ker pa sedaj nima drugega posla, pa po Št. Juriju „Heil und Sieg“ kriči. Ali ni dosti, ako na mimogredče slovenske goste kričijo Schescherki „Pereat narod!“ „Pereat Slovenci!“ Ne! Še sumijo jih podligh činov, medtem ko je njihov pristaš to storil. Temu mora biti konec!

Iz Trbovelj na Videm. V predzadnji številki 38. je bila kratka notica iz Vidma, ki pa ni resnična. Da ni resnična, se sprevidi že iz tega, da se pisec ni upal podpisati. Odgovarjam pa na njo slediče: Pisec je poročal neresnico bržkone krivo poučen od enega izmed istih peklenских obrekovalcev, ki so meseca maja proti meni hoteli povzročiti celo akcijo, katera jim je pa popolnoma izpodletela. Sicer pa še tudi tukaj ni govorjena zadnja beseda. Še zna marsikdo občutiti kaj britkega. V notici je neresnično, da bi posestnik stanoval blizu Trbovelj, ampak jaz podpisani stanujem sredi Trbovelj in sem celo najbližji sosed farne cerkve. Javno govorim neresnico, ki se predzne trditi, da imam jaz za oskrbnika najzagrizenejšega „Štajercijanca“. Ampak resnica je ta: Oskrbnik mojih posestev je Maks Omerzu, eden izmed istih nesrečnih „videmskih tolovajev“, ki so cele štiri mesece po nedolžnem presedeli v preiskovalnem zaporu. Ta je bil 17. maja aretiran in je sredi meseca septembra, ko je prišel iz zapora, nastopil zopet svojo službo. Ta „Štajerca“ nima in bi ga tudi ne smel imeti. Od 17. maja do 15. septembra pa je vodil posestvo pod-

je za me bila največja sreča, da me ni hotela. A da se danes lahko smejem in sem vesel, se imam zahvaliti samo tebi, in za to ti obljubim, da nikdar nočem vzeti drugega kočijaža kakor tebe. A sedaj še eno čašico in vzklikniva: Živijo številka 79, ki donaša srečo v Naraničeve hišo!“

pisani sam. Dajal je iz Trbovelj na Videm pismena naročila. Njegov major Gril pa jih je izvrševal. Tu konštatiram, da je Gril le major in ne oskrbnik; dragič pa, da še ta Gril nobenega časopisa nima. V času, ko je bil moj oskrbnik v preiskovalnem zaporu, se je vršila na mojih jako obsežnih travnikih dvakrat popol dneva licitacija trave. To licitacijo sta vodila Alojz Župevc in moj major Gril. Če je Župevc Štajercijane, podpisani ne ve. Ve pa toliko, da imenovan ni nikdar njegov oskrbnik bil ni, kar vsakdo labko zve pri njem, ki želi to zvedeti. Radi dveh poldnevov, za katere sem mu jaz hvaležen, ker mi je storil uslužbo, ga pač ne more nikdo smatrati za oskrbnika mojega jako obsežnega posestva. Dopisnika bi pa prav ponižno prosil za ime, ker mu tudi jaz svoje s polnimi črkami nazznam, ki se glasi: Jožef Šribar, I kaplan v Trbovljah in posestnik Rese—Resahof na Vidmu.

Razne stvari.

Iz domaćih krajev.

† Poslanec Žičkar. Pogreb vrlega ljudskega zagovornika dne 2. oktobra na Vidmu je pokazal, kako zelo priljubljen in spoštovan je bil pokojnik pri vseh slojih našega naroda. Dež je bil neprestano, a nihče se ni dal odvriti, da bi ne bil navzoč pri mrtvačkih opravilih in pri pogrebu. Med odličnimi osebami smo videli: državne poslanke R o b i č, Berks, Pfeifer, namestnika deželnega glavarja štajerskega dr. Jurtela, dež. poslanca Kočevarja, okrožnega zdravnika dr. Jankoviča, načelnika okrajnega zastopa kozjanskega Tomažiča i. dr. V cerkvi je govoril gulinjivo dr. Medved iz Maribora. Njegov govor prinesemo v prihodnji številki dobesedno. Sv. mašo je služil in pogreb vodil celjski opat Ogradi ob asistenci župnika Janžeka in duh. svetovalca Zdolšeka, nekdanjih videmskih kaplanov. Pogreba se je udeležilo 69 duhovnikov in nešteta množica ljudstva. Mile in v srce segajoče so bile besede, s katerimi se je poslovil ob odprtrem grobu državnemu poslanec R o b i č od pokojnika: „Bil je vosten, ljubezniv mož, za katerim žaluje njegova župnija, žaluje vsa slovenska domovina, posebno pa njegovi politični tovariši, ki vedo ceniti njegovo gorečnost, v kateri je mnogo storil za narodno stvar. Bil je podoben rahlemu potoku, ki mirno teče, a cel kraj stori rodoviten. Časti ni iskal, a veselil se je, če jo je dobil njegov rojak. Bil je neutruden zastopnik za svoje pravice se borečega naroda. Naj mu plača za njegove zasluge Oni, ki nad nami kraljuje! Počivaj v miru v slovenski zemlji!“ Pri pogrebi slovesnosti se pevali krasno pevci videmski, krški in brežiški pod vodstvom g. Avgusta Kosarja. Vence so položili na grob: „Slovenska zveza“, slovenski deželniki poslanci štajerski, „Posojilnica na Vidmu“, občina Videm, Požarna brama, cerkveno predstojništvo, deželni odbor štajerski, gospa Hočevarjeva, polit. društvo „Sava“, ki mu je bil Žičkar predsednik. Slava Žičkarjevemu spominu!

Zadnja pot v Videm. Pretresljivo je bilo, kako lepo so sprejeli Videmčani svojega župnika in dekana, ko se je zadnjikrat pripeljal iz Dunaja domov — mrtev v krsti. Bilo je v nedeljo dne 1. oktobra ob 10. uri zvečer, ko je prišel vlak s truplom pokojnikovim. Požarniki videmski so prišli po rakev. Pogreb v župnišču je vodil dekan leskovški preč. gospod Švajger. Vse hiše v Vidmu so bile razsvetljene. Ljudstvo je molilo in jokalo. Ob pol 11. uri so truplo položili na pare v župnišču. Pesni-žalostinke so pevali videmski pevci pod večnim vodstvom g. učitelja Jamšeka.

Imenovan je za uradnega ravnatelja pri okrožni sodniji v Mariboru Karol Šeibl, kancelist v Ptaju.

Poroka. Pri Sv. Magdaleni v Mariboru se je poročil g. Jakob Kršnik, oskrbnik v Pobrežju, z gdč. Faniko Ridl, hčerko posestnika ravnotam. Bog daj srečo in blagoslov! — Dne 2. oktobra se je poročil v Središču g. Ferd. Šprager, učitelj v Št. Ilju, z gdč. Mimiko Majcenovic iz Središča. — Poročil se je dne 25. septembra g. Franjo Šauer na Brodeh z gdč. Fino Šentak na Vrankem.

Od finančne službe. Prestavljeni so: respicijent Ozvald Drevenšek iz Ptuja k colinskemu uradu v Gradec, nadpaznik Martin Kovac iz Maribora I v Ptuj kot postajevodja; paznik Tomaž Obračan iz Št. Lenarta v Slov. gor. k Sv. Juriju ob Ščavnici, paznik Fr. Zupanc od Sv. Jurija ob Ščavnici k Sv. Lenartu v Slov. gor. Na novo so sprejeti pazniki Fr. Oziemič, dodeljen v Maribor in Fr. Haas, dodeljen v Laški trg.

Deželni zbor štajerski bo sklican na pet do šesttedensko delovanje na 10. oktobra t. l.

Mariborske novice. Črno v o j n i š k i z a v e z a n c i se morajo oglasiti pri magistratu dne 15. 16. 17. in 18. t. m. Tisti, ki te dni nimajo časa, kar pa morajo dokazati, naj se oglasijo dne 25. t. m. — Naš list se tudi prodaja v prodajalni papirja g. H. Krapeka, v Gornji Gospodski ulici. — Ustrelil se je dne 2. t. m. v Studencih sprevodnik F. Auer. Mož je rad pil. — Trgatveno veselico priredi „Bralno in pevsko društvo Maribor“ dne 15. t. m. v vseh gostilniških prostorih Narodnega doma. Veselica se vrši pri vsakem vremenu. — V Mariboru se snuje „Sokol“. Pripravljalni odbor je že izvoljen in pridno na delu. — Pri nadomestni volitvi v štajerski deželni zbor je bil izvoljen dne 30. t. m. študent Wastian. Dobil je od 462 oddanih glasov 457. Če posmislimo, da je v mestu bilo čez tisoč volilcev, je pač bila slaba udeležba.

Mariborsko vojaško oskrbovališče bo rabilo v času od 2. oktobra do konca decembra 1905: 600 q pšenice, 1600 q rži, 3000 q ovsa, 1300 q sena, 200 q slame za steljo in 100 q slame za posteljo. Vse to bo kupilo oskrbovališče naravnost od kmetovalcev. Dotični razglasili se dobe pri zgoraj imenovanem oskrbovališču (Eisenstrasse 16) med uradnimi urami od 8.—12. ure dopol.

Fram. Trgatev se je pričela. Vina bo veliko in dobrega. Pretekli teden je imel mošt 24° sladkorja. Ko bi bilo lepo vreme, bi odsej imel mošt še več sladkorja. Stari vinogradi hirajo in umirajo. Dne 29. septembra je uradna komisija zasledila trtno uš. — Poljskih predelkov je tudi precej, posebno lep je krompir. Sadja ni razven kostanjev, katerih je pa navadno veliko, samo da še niso zreli. — Gosp. učitelj Šerbinek si je zgradil krasno dvonadstropno vilo, ki bo kmalu popolnoma dovršena. Prostora bo za več strank. Zgradba je poseben kinč za Fram. Gospod dr. P. Turner se je stalno naselil v svoji prekrasno urejeni vili. Naj bi mnoga leta užival zasluženi pokoj blagi mož sredih svojih rojakov. Tudi kaplanija je dogotovljena in pomnožuje ter povzdiguje lepoto Frama. To je troje popolnoma novih poslopij. Žal, da nima nobeno kakega napisa, da bi zunanjost razodevala slovensko lice. Poglejte naše nasprotnike! Povsod imajo tudi nad blevi po meter dolge nemške napise. In Vas je strah gospoda? Tudi edini narodni trgovec nima napisa! Se tudi bojite? Koga? Nas slovenskih kmetov? Poglejte svojega soseda! — Čujemo, da se bo vzdramilo naše bralno društvo, ki mirno spi spanje pravičnega. Skrajni čas je pač, da narodno mladični Fram spet oživi. Tudi nove občinske volitve bomo skoro imeli. — Jako podjetni Framčan, gospod Tomaž Krajnc, ki je Framu preskrbel električno luč, namerava napeljati iz takozvenega „zlatega“ studenca vodovod ter se v ta namen vrši že prihodnji petek komisijonelni ogled. Da bi se uresničil dobrodelni namen! Tudi pokopališče se razširi, da bo še enkrat večje, ter se bo uravnalo po novem pokopa-

liščem redu. To za danes. Še se smem kaj oglasiti?

Politično društvo za kozjanski okraj priredi dne 15. okt. po večernicah pri g. Gučeku politično zborovanje. Govorili bodo: dr. Jankovič, dr. Jančič in dr. Korošec. Slovenci kozjanskega okraja, udeležite se zborovanja v obilnem številu!

Slovensko društvo priredi dne 22. okt. na Činžatu pri g. Berzonelli politično zborovanje. Govorijo državni in deželnji poslanec prof. Robič, dr. Korošec in dr. Dmnik. Dravska dolina, na noge!

Sv. Jurij ob Pesnici. Dne 25. sept. se je v občini Špičnik obesil 22letni viničarski sin Avg. Lopetič. Vzrok je baje nesrečna ljubezen. Pripravljal se je na ta čin že prejšnji dan pri pijači. — V okolici Klanca sta nedavno zgorela dva otroka, tri- in petletni deček. Šla sta pod streho iskat za mater neke reči, ker pa je bilo temno, sta si posvetila z žveplenkami, pri tem pa vžgala streho. Našli so od njiju samo nekoliko ogorelih kosti. Stariši, pazite na otroke!

V Maloharni pri Oplotnici imajo zdaj novo občinsko brv, ker je stara bila več mesecev tako slaba, da je pri belem dnevu bilo za treznega človeka nevarno čez njo hoditi. Vsled tega je tudi 29. avgusta zidar Jakob Perbil v vodo padel in utonil. Naj še sedaj kdo reče, da oplotniški Nemci za občino ne skrbijo!

V Oplotnici si je na dan občinske volitve 31. julija razun mogočnega A. Hudeček in Jonke st. posebne zasluge stekel za nemško in naprednjaško stranko Štefan Založnik, ki se je v prejšnjih letih štel navidezno med Slovence. Celi dragi dan je Pohorcem in domačinom pridigoval, da je izobražen človek, bolj kakor župnik, da si je veliko skusil in marsikaj ve — seveda ker je domačo dvozadeno šolo komaj dovršil, potem pa je bil hlapec pri svojem stricu — dokler mu tisti ni k lastni hiši pomagal — kjer sedaj krčmari in mesari ter se imenitno okoli vozari. Sedaj je postal silno bogat — v besedi. Zmerjal je po celi Oplotnici svojega župnika, koji mu ni nič hudega storil, in ker je bil za to tožen, dobil je za to izobraženost na god sv. Michaels v Konjicah od c. kr. svetovalca dr. Globočnika plače 100 K ali pa deset dni zapora.

Ljutomer. Pri slovesni sv. maši, ki se je služila dne 4. t. m. povodom godu Nj. Veličanstva, presvitlega cesarja Fr. Jožefa I., je otroški pevski zbor, ki sestoji iz izbranih dečkov in dečkov Franc-Jožefove šole, dovršeno prednašal težko koralno mašo „De Angelis“, ki je izšla v zalogi graške „Styrie“. Gospodu pevovodji Fr. Zacherlu čestitamo na tem lepem uspehu! — Državni in deželnji poslanec c. kr. dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj je bil v izvanrednem občinem zboru „Murskega Sokola“ dne 27. sept. izvoljen častnim članom.

Pozor pred agenti! Po Spodnjem Štajerskem hodi neki agent ogrske tvrdke Braun, ki priporoča kmetom kose in srpe po jako nizkih cenah. Marsikateri si je že naročil, ter dobil slabo blago, ki je bilo še s to nizko ceno predrago plačano. Pozor torej pred temi agenti!

Iz marnberškega okraja. Poročilo v „Slov. Gospod.“ št. 39 zastran podružnice sv. Cirila in Metoda za vubredski in marnberški okraj se more v toliko popraviti, da ta podružnica ni spala dolgo zimsko spanje in se ji ne more očitati popolno nedelovanje, ker je vsako leto, odkar obstoji, poslala glavni družbi v Ljubljano večji ali manjši nabrani znesek; tako se je po zadnjem občinem zboru l. 1902 poslalo 36 K 66 v, v letu 1903 se je poslalo 11 K 20 v in lansko leto 1904 je bilo poslanih 14 K 50 v. Prireditev občnega zabora z veselico bi vsled smrti in preselitve skrēnemu odboru napravilo stroške, ki bi presegali dohodke, zato se je odlagalo, dokler jo je izvršil delavni kapelnik tamburaškega društva. V minolem tednu v liberalnem glasilu „Slov. Narod“ priobčeni napad na duhovščino marn-

berskega okraja je bil potem takem neosnovan in neopravičen, ker je duhovščina delavna na katol. narodnem polju; saj ste v številu ustanovnikov podružnice sv. Cirila in Metoda za marnberški okraj dve tretjini duhovskega stanu. Vrhtega je le požrtvovala duhovščina ohrnala od pristašev „Slov. Naroda“ združenih z ljutimi marnberškimi „Štajerčijanci“ napadeno posojilnico ter je s pomočjo „Gospodarske zveze“ ljubljanske ponesrečeni konsum spremenila v narodno trgovino.

Volitve na Ptujski gori so nemškutarskemu „Štajercu“ popolnoma možgane zmesale. Vendar je toliko pisaril in lagal, a vse skupaj ni nič pomagalo. Sedaj seveda laže, da so njegovi privrženci dobili polovico glasov, dočim so v resnici dobili le 4. Pri nemnem „Štajercu“ znaša torej polovica od 18 le 4. Ta res zna dobro računati!

Kako znajo naši narodni nasprotniki. Pred štirinajstimi dnevi je iskala tiskarna ptujskega „Štajerca“ dva stavca, ki pa morata biti pred vsem večja slovenskega jezika. Kmalu sta se oglasila dva. Dotični gospodar tiskarne jih pa ni hotel preje sprejeti, dokler nista izjavila, da sta sicer Slovenca rojena, toda se za svoj materni jezik ne brigata. Tako delajo naši narodni nasprotniki, Slovenci pa redimo in p. dpiramo te narodne sovražnike. Še celo liberalni „Slov. Narod“, narodno napredno glasilo v Ljubljani, išče z inseratom takih ljudi za tiskarno „Štajerca.“ Kdaj se bomo Slovenci spametovali?

Cujte, čujte, kaj piše Štajerc! „Ptujska oklica, meščanske šole za dečke nam silno treba!“ Tako piše zadnji nemškutarski „Štajerc“. Ko pa so naši slovenski poslanci v deželnem zboru zahtevali slovenske meščanske šole, je „Štajerc“ molčal kot grob! In ko so nemški gospodje v Gradcu nasprotnovali slovenskim meščanskim šolam, ko so nemški listi pisarili, da slovenski kmet za kopanje krompirja in kidanje gnoja ne potrebuje meščanske šole, takrat je zopet modri „Štajerc“ molčal in se ni niti ganil proti nemšnim nemškim trditvam. Sedaj pa pride ta nemškutarska pokveka in prežvezkava to, kar so slovenski poslanci že neštevilnokrat zahtevali ter kliče hinaško: „Ptujska oklica, meščanske šole za dečke nam silno potreba!“ Da nam slovenskim kmetom ptujske okolice treba meščanske šole, smo mi kmetje že davno spoznali in tudi že odločno zahtevali. Mi zahtevamo slovenske meščanske šole, kjer se bo tudi nemški podučevalo. Gospodje v Gradcu nam pa take nočajo dovoliti. Ti gospodje vedno vpijejo, kako potrebna je nemščina slovenskim dečkom, ko pa zahtevamo slovenske meščanske šole, kjer bi se lahko učili tudi nemščine, pa nam je ne dajo. Ako hočete nemški znati, pa pojrite v nemške šole, slovenških šol, kjer bi se pa nemški učili, vam ne damo! Tako pravijo nemški gospodje v Gradcu, kar jasno kaže, da Nemcem ne gre za to, da bi Slovenci znali tudi nemški, ampak Nemcem se gre za to, da bi nas ponemčili. Zato je pa tudi „Štajerčovo“ vpitje po meščanski šoli za okolico le hinavščina. „Štajerc“ bi rad nemško meščansko šolo, ker gre vse njegovo delovanje na to, da nas Nemci čimpreje pogoltnejo. Kmetje ptujske okolice, torej pozor!

To pa je že preveč! Pred graškim okrajnim sodiščem se je vršil zanimiv prizor. Neki trgovec je kupil od nekoga tri ukradene stole. Vsled tega je bil obsojen na 10 K denarne globe. Dotični tat, ki je že presedel svojo kazeno, je bil povabljen za pričo. Ko je bila obravnava končana, je trgovec takoj plačal 10 K. Tu pristopi k njemu tat priča in pravi, da zahteva pričnino. „Ali moram tudi pričnino plačati?“ „Seveda, ker ste obsojeni“, je bil sodnikov odgovor. Ker je priča, ki je imel na nekem listku zapisano, da je zamudil delo, zahteval 2 K, je obsojeni trgovec zopet posegel v žep, dal tatu 2 K in vzdihnil: „To pa je že preveč! Ta človek ukrade stole, vsled česar moram plačati 10 K kazni in sedaj dobi ta človek še posebej 2 K.“

Tat pa je mirno utaknil denarnico v žep in smehljaje izginil skozi vrata.

V Jurkloštru je umrla 28. m. m. na driski najpridnejša učenka tamošnje šole 12-letna Antonija Zupanc.

Celjske novice. Natakarica Ema Lipnik padla je po stopnicah in padla v zabo, v katerem so bile steklene črepinje. Obrezala se je tako strašno, da ji je toliko krvi odteklo, da se je zgrudila, prišedši v okrajno bolniško blagajno. Poslali so jo v bolnico. — Zaradi nevarnega pretenja je bil aretovan v Trstu delavec Ivan Borčič. Na policijskem ravateljstvu so spoznali v njem velikega tatu, ki ga celjske oblasti iščejo že tri leta.

Na Šentjurškem kolodvoru so nastavljeni sami Nemci. Okoličani, Šentjurčani, govorite samo slovenski, ker sramota bi bila za Vas nemškutariti. Južna železnica naj nam nastavi same slovenske uradnike v Št. Jurij, ker Nemcev in nemčurjev mi ne maramo in odločno zahtevamo slovenskih uradnikov. Napisi na Šentjurškem kolodvoru so še zmiraj samo nemški. Žalostno! Zahtevajmo svojih pravic!

Iz Laškega trga. Prebivalstvo naše okolice znano je kot jako zavedno, ki ve, kam in komu svoj denar nosi, in ki noče več rediti naše že tako predebele in preošabne tržke nemškutarje. Vendar bi bilo treba v nekaterih ozirih veliko več odločnosti. Mnogo prepustljivi smo še. Ako se zbirajo Slovenci v gostilnah, kjer se toči samo nemško pivo, iz domače pivovarne pa ne, in to samo zato, ker je slovensko — kaj si naj človek misli o takih Slovencih? Vzemite si za vzgled odločne Šentjurčane! Kjer se toči domače pivo, kjer se podpira slovenska obrt, tam bodi vaše zbiralisci. Nemci se iz nas samo norčujejo z neslanimi šalamami. Ali vam naj dokažem? Na primer naš očka Herman, ki so jako brihten in kuhšten gospod: vse vejo in vse znajo. Zadnjič hoteli so osmešili naš slovenski jezik, katerega še po njih misli naši kmeti ne znajo, očka Herman ga pa le znajo in vprašali so nekaj kmetov za neko besedo, katera se med našim ljudstvom redkokedaj rabi. In glejte čudo! Očka Herman so to besedo vedeli, kmetje pa ne. Kako to? I kako! Izposodili so si to besedo malo poprej od nekega Slovenca z nelinevnamenom, da slovenske kmete malo za nos putegnejo. — Ker pa so že očka Herman tako za uganjke vneti, naj še rešijo to-le uganjko: Kako dolgo bodo še nemčurški trgovci po slovenskem Štajarskem uganjali nemško politiko? Radovedni smo posebno na ta odgovor.

Trbovlje. Načelnikom tukajšnje kmetijske podružnice je bil izvoljen dne 1. t. m. g. živinozdravnik Franjo Pirnat, namesto odstopivšega mnogozaslužnega nadučitelja Antona Gutsa.

Videm ob Savi. Izvrstno obdelani vinoigradi „Traibar“, dosedaj lastnina veleposestnika Jožeta Šribra, so prodani. Kupil jih je deželnji poslanec Ferdinand Roš. Ker je lega teh nasadov najlepša onega kraja, se tudi predela izborna kapljica, katero bo lahko vsakdo pokusil v gostilni gospoda poslanca.

Vojaška uprava kupi pri sledenih vojaških oskrbovališčih: v Mariboru 10.300 q ovsa, v Celovcu 1900 q rži in 4100 q ovsa, v Beljaku 2450 q rži in 7070 q ovsa. Ponudbe do 12. oktobra 9. ure dopoldne pri intendanci 3. kora.

Zvezde ugašajo . . . Pesmi Josipa Freuensfelda — Radinskega: Pod tem naslovom sta zbrala Fr. Cvetko in Vekoslav Spineller najlepše pesmi rajnega vnetega narodnjaka in mladinoljuba-ucitelja, ki ga je v najboljših letih pobrala nemila smrt daleč med bratskim češkim narodom. Ker je pesnik posebno po Štajarskem bil skoro povsod znan po svojem vnetem delovanju, bo gotovo marsikdo z vespeljim pozdravil to zbirko, ki ima tudi pesniško sliko ter kratek življenjepis in uvod. Stane s pošto 1 K 90 h ter se naročuje pri g. učitelju Fr. Cvetko, pri Sv. Andražu v Slov. goricah.

Umrl je dne 4. okt. knezonadškof gorški Andrej Jordan na otrpnjenju srca.

Matica Hrvatska. Vstop za leto 1905 do 10. vinotoka. Prijave sprejema Gabriel Majcen v Mariboru. Udnina 6 K.

V Ameriki je umrl Franc Poličnik iz Mozirja.

Cerkvene stvari.

Duhovske vesti. Za duhovna svetovalca sta imenovana č. gg. Adam Grusovnik, dekan v Hočah, in Rudolf Janežič, špiritual v bogoslovju. — Na novo nastavljen je za kapelana v Št. Vidu pri Grobelnem č. g. Franc Ojsterš, ki je bil zaradi bolezni na dopustu. — Umrl je č. g. Fr. Pignar, vpokojeni župnik pri Mariji Snežni, v 68 letu svoje starosti. N. v. m. p.!

Sv. Jožef na Studencih pri Mariboru. Največje čudo je tukaj naš zvonik, ki visi, kakor je komisija dognala, za 18 m proti Mariboru. Bati se je vedno, da bi sklopotal po bregu v deročo Dravo. Zato se je ustanovila cerkvena družba, da sezida naši cerkvici nov stolp. Gotovo zanima čislane bralce, kaj neki dela družba za zidanje novega zvonika, o kateri se je nekaj slišalo zvoniti pred kakimi tremi leti. Najblažji namen je imela družba tačas in ga še zdaj ima. Sv. Jožefu postaviti nov zvonik, iz katerega naj se novi in večji zvonovi glase; ospredje cerkve naj se malce podaljša, na cerkvenem koru pa naj zadone nove orglje. Zares blag namen in lep načrt. Težko bomo kaj dosegli ali vsaj kmalu ne!? In vendar! Kljub slabim denarnim prispevkom upa družba v doglednem času doseči namen in uresničiti načrt. Zadnji občni zbor dne 20. avg. letosnjega leta nam nudi sledeči pregled. Podpornih udov je bilo pretečeno leto 262 s prispevkom 367 K. Dobrotnikov je bilo 12 t. j. takih, ki plačuje vsako leto 10 K. Dali so 120 K. Ustanovniki so bili trije, t. j. taki, ki plačajo za vselej 100 K. Ti so dali 300 K. Vsega skupaj se je nabralo letosnjje leto 787 K. Če to svoto pristejemo k prispevkom neimenovanih in prejšnjemu kapitalu, nabranega do 1. januarja 1905, imamo že precej lepo svoto 12.345.22 K. Poleg tega je opomniti, da je izvanredno lepi križev pot, ki že dve leti krasi notranjost cerkve sv. Jožefa, izplačala zvonikova družba. Veljal je 2000 K z voznino vred. Javno zahvalo torej izreka vodstvo omenjene družbe vsem p. n. podpornim, dobrotnim in ustanovnim članom in kličemo: Bog povrni vsem! Sv. Jožef bodi vam varuh v vašem življenju in dobrotljiv pomočnik na vašo smrtno uro! Da bodo pa vsi p. n. člani na jasnom glede sv. maše, ki se zanje daruje, bodi pripomnjeno, da udje, ki plačajo udnino samo za eno leto, izvzemši ustanovnike, so tudi samo tisto leto deležni daritve sv. maše, ki se opravlja vsako prvo nedeljo itd. za žive in umrle ude zvonikove družbe. Vodstvo družbe tedaj goreče prosi, da bi se stari člani vestno spominjali družbe z letnimi prispevki; obrača se pa tudi s ponujno prošnjo do onih, ki še niso udje, pa imajo dobro in naklonjeno srce do sv. Jožefa, da se ga gmotno spominjajo in tako po svojih močeh pripomorejo doseči namen in uresničiti načrt družbe. Podobec sv. Jožefa, ki jih razposljam na nove ude družbe, imamo še nad 2000. Dal Bog. da se prav veliko število častilcev sv. Jožefa odzove naši skromni prošnji, da prej ko prej moremo pričeti s podiranjem starega in zidanjem novega zvonika! — Val. Eržen, sup., predsednik družbe. Fr. Dobršek, misijonar, tajnik in knjižničar družbe.

Društvena poročila.

Gornja Radgona. Baš je preteklo jedno leto, odkar se je v Gornji Radgoni obhajalo slavlje desetletnice bralnega društva, ob kateri priliki je prejela nova društvena zastava cerkveni blagoslov. Vsem domačinom in sosedom je še v živem spominu. Veličje omenjene slavnosti je tako vplivalo na naše zavedno ljudstvo, ki se je potrdilo v narodni zavesti. Zdi se nam, kakor bi imel novi prapor našega bralnega društva neko tajanstveno moč na nas,

zakaj naše bralno društvo vidno napreduje in prav lepo se razvita mladenička in dekliska zveza, ki med seboj tekmujeta v izobrazbi in navdušenosti za narodne ideale. Da je to istinito, je pokazala dne 17. sept. velika narodna veselica, pri kateri so naša pozrtvovalna dekleta vprizorile prvikrat gulinjiv in poučljiv igrokaz „Na Marijinem Srcu“, v katerem se Marija proslavlja, bi rek, kot zdravje bolnikov. Igra sama na sebi je vrlo zanimiva ter se prav toplo priporoča bralnim društvom. Ne vemo, kateri igralki bi prisodili lovovor venec, kajti vse so rešile — kakor vsikdar — svoje vloge prav izborno v splošno zadovoljnost obilnega občinstva. Čast jim! Tudi naši narodni sosedji so nas posetili od vseh strani v obilnem številu. Videli smo Radgončane, neustrašene Prekmurčane, slavne Kapelčane, vrle Negovčane, bojevite in zmagovalne Jurijevčane — jurijevske pevke so nas spet med posameznimi točkami razveseljevale s svojimi čistimi grli, za kar jim bodi iskrena zahvala! Deklamacije in pevske točke so se izvajale z izredno preciznostjo, tako, da so se morale nekatere pesmi ponavljati, n. pr. „Nazaj v planinski raj“, s čim se lahko ponašajo pevke in pevci, zlasti pa podjetni g. pevovodja. — Pa nekaj še moramo omeniti, kar še morda doslej bralno društvo v Gornji Radgoni ni doživel. Marsikdo bi vprašal, kaj pa je bilo s tamburanjem? Ali je tamburica to pot z rajske milimi zvoki izostala? Na to odgovorimo, da smo imeli uniformirane tamburaše, krepke rasti, prikupljivega jugoslovanskega obličja, ki znajo že od zgodnje mladosti drsati na tamburico. Bili so naši hrvatski bratje, gg. podčastniki artilerijske posadke v Radgoni, ki so se z dovoljenjem p. n. komandanta radostnega srca udeležili naše veselice. Ko se je zastor dvignil, je pozdravilo burno ploskanje gg. tamburaše, ki ni imelo ne konca ne kraja. Prvi mili akordi, izvabljeni na teh „čelarnih školkah“ so dvignili poslušalce raz sedeže, segali so nam do srca in frenetično ploskanje je bilo izraz velikega navdušenja, ki je zavladalo v dvorani. Zabava, ki so nam jo priredili naši hrvatski bratje s svojim tamburanjem, je bila sijajna, za kar izrekamo prisrčno zahvalo v prvi vrsti p. n. g. komandantu za njegovo dovoljenje, v drugi vrsti pa čilim rojakom gg. podčastnikom za njihov napor in trud. Vsakdo, ki je bil na veselici, je vzkliknil, češ, to je bilo lepo, mi ni žal za par vinarjev, ki sem jih izdal, take veselice so poštene, kjer se predstavljajo igrokazi, ki pospešujejo božjo čast, Marijino čescenje in pa narodno zavest, kjer se razlegajo nedolžne, mile slovenske pesmice in glasijo ubrani akordi slovanske godbe, omiljene nam tamburice!

V Starem trgu pri Slovenjgradcu se je vrsila dne 24. septembra veselica ondotnega bralnega društva. Predsednik gospod Schön dörfer je v obilnem številu došle goste zelo prisrčno pozdravil ter pokazal na višoko nalogo bralnega društva, da goji izobrazbo in edinost med društveniki. Podučen govor je imel član slov. katol. akademičnega društva „Zarja“ g. Kotnik in sicer je zelo temeljito, a vendar tudi poljudno govoril o čitanju časnikov in knjig ter o knjižnicah. Dva nadebudna mladeniča in pogumna, nadarjena mladenka — žal da nam imena niso na razpolago — so navduševali mladeniče in mladenke v iskrenih besedah, da se z učenjem in čitanjem pripravljajo na resno stanovsko življenje. Urednik g. dr. Korošec je vspodbujal stariše, da pridno pošiljajo otroke v okoliško šolo in da jim tudi pozneje, ko so dovršili ljudsko šolo, poskrbijo za nadaljnjo izobrazbo. Krasno se je igrala igra „Svoji k svojim“ in so vsi igralci nastopali z dovršeno naravnostjo. Vsa čast jim! Veselica je dobro vspela in je lahko bralno društvo ponosno na njo. Naj sledi kmalu druga!

Smartno pri Slovenjgradcu. Krajni šolski svet priredi dne 18. t. m. v Narodnem domu v Slovenjgradcu tombolo v prid ubogim šolskim otrokom.

Slov. delavsko podporno društvo v

Hrastniku. Dne 24. m. m. se je vršil v go stilniških prostorih g. Fr. Roša ustanovni zbor „Slov. delavskega podporno društva v Hrastniku“. Da se je to zgodilo, zato ima pripravljalni odbor, na čelu mu rudar Dom. Majcen, pač največ zaslug. Poudarjati moramo tu, da vlada ni odobrila predloženih pravil, a vrnila jih je predlagatelju — 5 dni prepozno in s tem se je društvo ustanovilo. Ustanovni zbor se je vršil v najlepšem redu. Številnim navzočim so se prečitala in razložila pravila, nato so se sprejemali člani (koj ta dan okrog 50) in zatem so bile volitve. Predsednikom je bil voljen rudar Iv. Štrav, ki je po raznih pozdravih ob splošnem navdušenju zaključil oficielni del ustanovnega zbora. Isti čas je imela tudi soc. demokratična stranka svoje zborovanje, ki je bilo kaj pičlo obiskano.

Tržne cene

v Mariboru od 24. sept. do 30. sept. 1905.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica					
rž.					
ječmen					
oves					
koruza					
proso					
ajda					
seno		4		4	80
slama		8	60	8	80
		1 kg			
fizola			22		28
grah			40		48
leča			86		64
krompir			6		7
sir			34		38
surovo maslo		1	58	1	64
maslo		2		2	40
špeh		1	40	1	48
zelje, kislo			28		32
repa, kisla			20		24
		1 lit.			
mleko			20		22
smetana, sladka			40		56
„ kisla			64		72
		100			
zelje		5		8	
		1 kom.			
jajce					8

Gospodarske stvari.

Vžgana znamenja na živalskih kožah. Nižjeavstrijska trgovinska in obrtna zbornica opozorila je na škodo, ki zadene trgovino s kožami s tem, da se na najboljši del kož živalij, ki se imajo klati, vtišnejo vžgana znamenja (vžigi), kar povzroča, da zgubijo kože, tudi v škodo živinorejcev, samih, jako mnogo svoje vrednosti. Sicer se

je v najnovejšem času omenjeni ta z narodno-gospodarskega stališča obžalovanja vredni običaj vsled vpliva kmetijskih družb baje deloma omejil, vsekakor pa se še mnogo živinčet posebno govede živine kolje, kojih kože so vsled takih vžganih znamenj (vžigov) manje vrednosti.

Društvena naznanila.

Sv. Marko niže Ptuja. V nedeljo, dne 8. t. m. priredi "Bralno društvo" poučno predavanje in igro v šoli. Poučeval bo vinorejski instruktor g. J. Zupanc iz Ptuja. Predstavljal se bo šaljiva igra "Kmet Herod", ki jo vprizore vrli bukovski fantje. Zvečer zabava v gostilni g. Čeha. K obilni udeležbi vabi odbor.

Zibraževalno in podporno društvo "Zvezda" na Dmaju je imelo zabavni večer v nedeljo 1. oktobra 1905 v dvorani "Zum Senator", Dunaj I. Reichsratsstrasse 19 (vhod Felderstrasse 2). Začetek ob 7. uri zvečer. Prihodnji zabavni večeri bodo ob nedeljah: 5. novembra in 3. decembra 1905, 7. januarja, 4. februarja, 4. marca, 1. aprila, 6. maja 1906 v isti

Proda so.

Hiša z vrtom in poljem, četrtna ure iz mesta, se po ceni proda. Naslov v upravnosti. 619 6-3

Hiša, enonadstropna, dobro zidana, njenimska, dve kleti in trgovino v hiši, blizu koroškega kolodvora, se po ceni proda. Vpraša se Bankalarigasse št. 4, Maribor. 609 10-4

Velika omara iz mecesnevega lesa dobro ohranjena, se vzame narazen, je za vsakovrstno rabo, tudi v katero bralno društvo za shrambo knjig itd. pripravna, se po ceni proda pri Ani Plrš v Ptiju, Poštna ulica št. 12 (Postgasse) I. nadst. 638 3-3

Nova hiša je na prodaj, z enim nadstropjem, stanovanjskih doneskov na leto je 612 gld., velik vrt, hlev za svinje. Cena je 8400 gld., izplačati je samo 4000 gld., v Studencih pri Mariboru št. 160, pri mali cesti med cerkvijo in šolo. 637 4-3

Lepo hišo, s 5 stanovanji, četrtna ure od mesta, velik vrt, njiva, sadonosnik in lepe brajde, po ceni proda Detiček Štef. v Poberžah št. 8 pri Mariboru. 657 2-2

Malo posestvo blizu postaje Pesnica se proda, hišni hram, vinograd, sadonosnik in njive, vsega 4 orale za 1700 fl. Več pove Martin Repa na Ranči hš. št. 65. Pesnica. 658 3-2

Sode od masti z lesenimi in železnimi obroči se prodajo po ceni pri provijanturji v vojašnicu, želene brambe v Mariboru. 659 2-2

Lepo gospodarstvo se takoj zelo po ceni proda. Izvrstno mesto za kolarja ali pa mizarja. Naslov pri upravnosti. 363

Lepo posestvo v Hočah pri Mariboru je na prodaj, hiša, 2 sobi, zidani, obokani hlevi, velik sadonosnik s kušenino, velike brajde, 2 njive, 2 vrta, studenec, 5 minut od farne cerkve, malo uro od mesta. Več pri upravnosti. 669 1-1

Močne vase (Korneuburške) se dobe pri Fehrenbachu v Mariboru, Gospaska ulica. 670 2-1

Vinograd se proda ali da v najem v občini Kaniza, pošta Pesnica. Proda se tudi letosnjega trgatev istega vinograda. — Naslov: Oberleitner, poste restante, Gra-dec. 680 2-1

Sode prodaja Felik Schmidl v Mariboru, Koroška cesta. 662 3-1

Stiskalnica (preša) na vrtalo se proda za 240 K. Zve se v Mariboru, Bismarckstrasse 18, v parterju na levo. 676 1-1

Lepo posestvo se po ceni proda, 25 minut od Maribora, novo zidana hiša, z opeko kruta, obstoječ iz dveh sob, lepa kuhinja, klet za vino, hlev za govejo živino, hlev za svinje, lepe brajde in vodnjak, lep sadonosnik in njive, vrt za zelenjavno. Posestvo meri dva orala. Natančneje pri gospodarju. Jozef Schönegger, posestnik v Krčevinah pri Mariboru.

dvorani (Dunaj, I. Reichsratsstrasse 19). Prijatelji društva dobodoši!

ZAHVALA.

Ob sklepu šolskega leta 1904/5 izrekata podpisani krajni šolski svet in šolsko vodstvo ormožke slovenske okoliške šole prisrčno zahvalo vsem istim, ki so se tekom leta pokazali naši šoli na eden ali drugi način naklonjene. V prvi vrsti gre iskrena hvala vsem blagim podpornikom in vzdržiteljem šolarske kuhinje ki so z denarnimi sredstvi in različnimi živili omogočili, da se je v zimskem času razdelilo 2650 topnih kosek med revne in potreblne otroke. Malone isti prijatelji in pospešitelji naše šole so omogočili, da smo povodom božičnice dne 22. decembra 1904 obdarili 116 najrevnejših otrok z različno obleko in da smo vse otroke še primerno pogostili z bidri in pecivom. Tudi povodom prvega sv. obhajila in ob sklepu šolskega leta so bili otroci z bidri, kavo, pecivom, malincem itd. pogoščeni, za kar se vsem različnim darovalcem srčno zahvaljujemo,

Največ dobrotnikov in podpornikov šteje naša šola v Ormožu. Slovenski Ormožani, zlasti pa vrle na-

rodne gospe in gospodične, so kar tekmovali med seboj v požrtvovalnosti do naše šolske mladine. Pa tudi zavedni okoličani iz Hardeka, Pušinc, Pavlove, Dobrave, Lešnice in Huma so nam vsakokrat radodarno pomagali. Vsem tem prijateljem naše šole — katerih je toliko, da jih imenoma ni moč navesti — se srčno zahvaljujemo in jih prosimo, da ohranijo svojo naklonjenost naši šoli tudi v bodoče.

Ormož-okolica, 25. sept. 1905.

Mart. Stanič, načelnik kraj. šol. sveta.

Jos. Rajšp, šol. vodja.

Dr. Bergmann
v Mariboru 676 3-1
● se je vrnil. ●

Loterijske številke.

Linc 30. septem: 53, 43, 71, 14, 20.
Trst 30. septem: 39, 45, 62, 89, 75.

Konjak

iz starega, domačega vina, prodaja franko 4 steklenice 12 K, 2 l. 16 K, novo naravno Franc Žganje 2 l K 9'60, Žganje iz drožja, tropin in vinskih ostankov 2 l K 5'60. 85 48-29

BENEDIKT HERTL, posest. graščine Golič pri Konjicah. Štajersko. — Zaloga pri Alojzu Quandestu v Mariboru, Gospaska ulica.

B. Talento, prodajalna drv in premoga Maribor, Mellingerstrasse 12

se priporoča. Naročila se tudi sprejemajo v trgovinah J. Janšek, F. Hartinger, C. Weingerl v Tegetthoffovi ulici, M. Berdajs' Sofijni trg, Filiala Weigert Bismarkova ulica in v hočki mlekarni Sammerlingova ulica. 62 26-20

Prostovoljna sodnijska dražba posestva.

Na zahtevanje dedičev rajnega g. Franca Kočevar je odredila c. kr. okrajna sodnija v Mariboru odd. V., da se proda na Kozjaku ležeči travnik (vložna št. 23 k. o. Kozjak), ki meri 1 ha 62 a in 89 m²,

dne 14. oktobra 1905, 679 1-1

ob 11. uri dopoldne v tuuradni sobi št. 7. Izkljena cena je 1955 K, pod to ceno se ne proda. Na posestvu zajamčenim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na kupno ceno.

Kupna cena se plača sledeče: tretjina takoj, ostala svota, h kateri se zaračuna tudi 10% varčina, pa v 3 mesecih. Pogoji so na vpogled pri sodniji sobi št. 7.

C. kr. okrajna sodnija Maribor, oddel. V., dne 24. sept. 1905.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak gladobil. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduhce, bolečine in krče. Pospešujejo in zboljujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izbirno proti hriposti in prehlajenju. Lečijo vse bolesti na jetrih in slezah ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljše sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato se naj naročujejo točno pod naslovom:

488 20-11

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanaestistorica se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:
1 ducat (12 steklenic) 4 K. 4 ducate (48 steklenic) 14 60 K.
2 ducata (24 steklenic) 8 K. 5 ducatov (60 steklenic) 17— K.
3 ducate (35 steklenic) 11 K.

Imam na tisoči priznalih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato nавajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baretinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, oparkar; Zofija Vukelič, čivljija; Josip Seljančić, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,
Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

Išče se oskrbnik

ki je več tudi hmeljarstva, s takojšnjim nastopom, plača po dogovoru. Ponudbe naj se posiljajo na upravnostvo "Slov. Gospodarja" do 15. oktobra. 640 2-1

